

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/233800,Melchior-Wankowicz.html>
27.02.2026, 05:45

Melchior Wańkowicz

Melchior Wańkowicz – mistrz szlacheckiej gawędy, klasyk reportażu, korespondent wojenny przy II Korpusie Polskim gen. Władysława Andersa urodził się 10 stycznia 1892 r.

[Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności](#)

10.01

Urodził się w Kałużycach niedaleko Mińska. Pochodził z patriotycznej rodziny ziemiańskiej. Jego ojciec za udział w powstaniu styczniowym, został zesłany na Syberię. Wańkowicz w 1905 r. wziął udział w strajku szkolnym.

Był działaczem konspiracyjnej Trójbaborowej Organizacji Narodowej Młodzieży Szkół Średnich „Przyszłość”. W latach 1915–1916, był pełnomocnikiem Centralnego Komitetu Obywatelskiego. W 1917 r. wstąpił do I Korpusu Polskiego w Rosji. Brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości działał w Towarzystwie Straży Kresowej. W latach 1923–1926 kierował Wydziałem Prasowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Był współwłaścicielem Towarzystwa Wydawniczego „Rój” – jednej z największych oficyn wydawniczych w Polsce.

We wrześniu 1939 r. ze względu na groźbę aresztowania przez Niemców przekroczył granicę rumuńską. W latach 1943–1946 był korespondentem wojennym Armii Polskiej na Wschodzie i 2 Korpusu Polskiego we Włoszech. Wraz z żołnierzami przemierzył szlak od Iranu przez Syrię, Liban, Egipt do Włoch, gdzie wziął udział w bitwie o Monte Cassino.

Po zakończeniu wojny pozostał na emigracji, kontynuując pracę pisarską i publicystyczną. W 1958 r. wrócił do kraju. W 1964 r. został aresztowany za udział w proteście intelektualistów przeciwko cenzurze w komunistycznej Polsce. Po pięciu tygodniach aresztu został skazany na trzy lata więzienia. Wyrok nie został wykonany ze względu na autorytet, którym Wańkowicz cieszył się zarówno w kraju jak i za granicą. Zmarł w Warszawie 10 września 1974 r. Do jego najgłośniejszych publikacji należą „Na tropach Smętka”, „Monte Cassino”, „Ziele na kraterze”.

[Źródło: Melchior Wańkowicz \(1892-1974\)](#)

Polecamy:

- [Wojciech Kujawa: Pisarz przed sądem. Proces Melchiora Wańkowicza](#)
[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Szlaki Nadziei Odyseja Wolności

Biografie

Melchior Wańkowicz z żoną Zofią, zdjęcie operacyjne, 1967 r. (fot. z zasobu AIPN)